

Næringspolitikk for økt nyskaping og bedre konkurransevne

Nærings- og handelsminister Ansgar Gabrielsen

Tromsø 18. august 2003

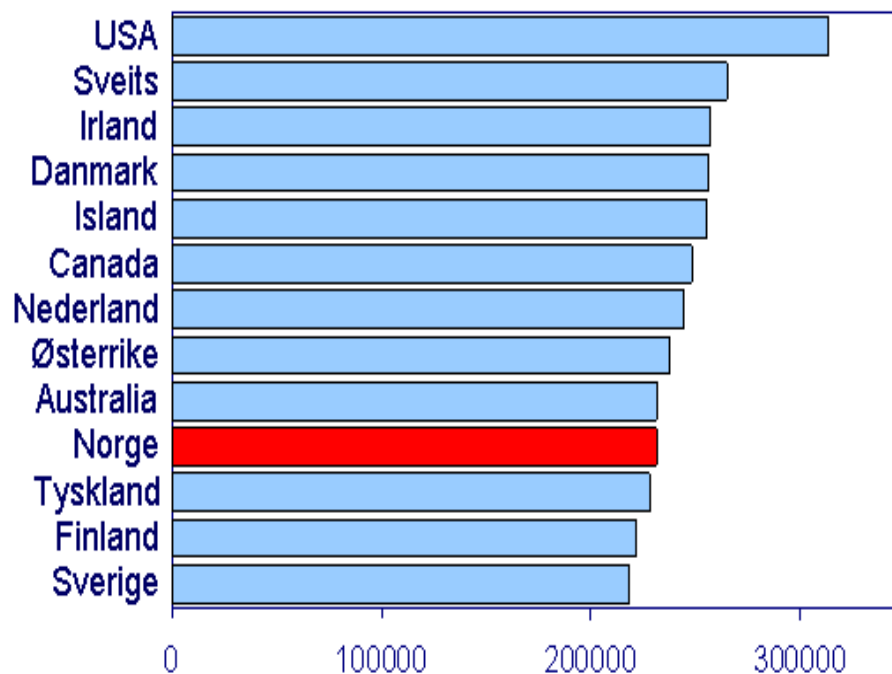

Norge er mulighetenes land

- Høyt utdannet arbeidskraft og relativt rimelige eksperter
- Avansert forskning og teknologi på flere områder
- Sterk utenriksøkonomi, relativt lav ledighet og solide offentlige finanser
- Godt samspill mellom arbeidstakere, arbeidsgivere og myndigheter
- Deler av økonomien er åpen og konkurransutsatt
- God tilgang på naturressurser

Korrigert BNP per hode. Verden. 1999

Norske kroner kjøpekraftsparitet

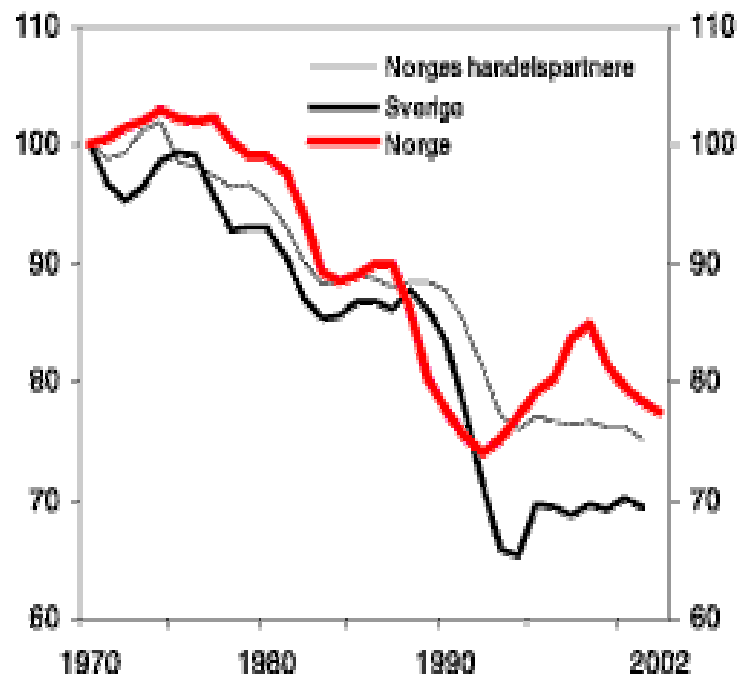

Kilde: OECD, Finansdepartementet og Norges Bank

Konkurrans utsatt næringsliv i motbakke

- Eksportbedriftene rammes hardt gjennom:
  - Kraftig vekst i lønnsnivået
  - Vedvarende høyt rentenivå
  - Sterk kronkurs
- Fiskeindustrien i tillegg råstoffsituasjonen
- Kronestyrkingen har bidratt til økt utskiftning av norske
- underleverandører med utenlandske
- Globalisering fører til at arbeidsintensive prosesser som er for dyre i Norge i framtiden bli utført i andre land

Sysselsatte personer i industrien

Viktige elementer i næringspolitikken

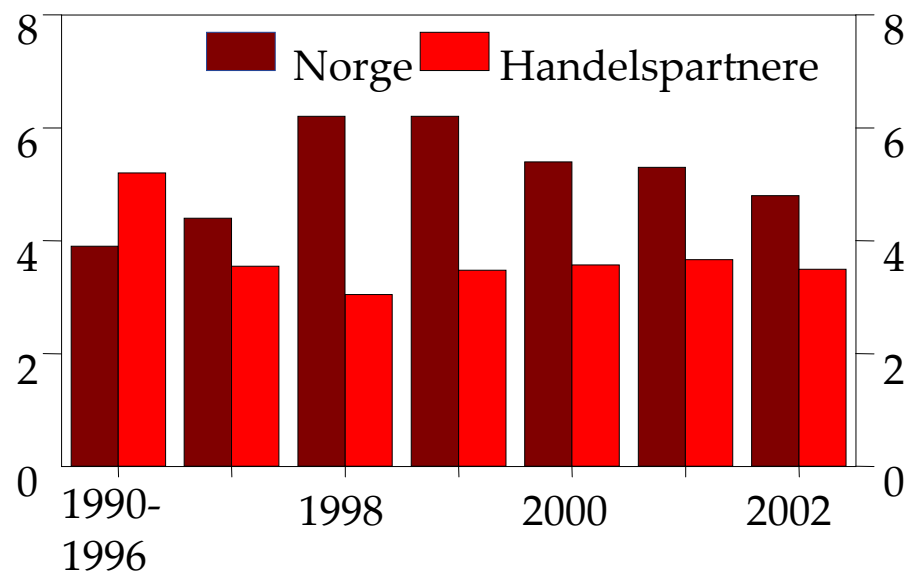
- Kostnadsutviklingen må ned på linje med våre handelspartnere
- Stramme budsjetter bidrar til lavere rente og kronkurs
- Økt tilgang på arbeidskraft
- Bedriftene beholder kapital til vekst gjennom skatte- og avgiftslettelser
- Økt nyskaping gjennom satsing på kunnskap, forskning og utvikling

Høy lønnsvekst har svekket konkurranseevnen

- Kraftig vekst i lønnsnivået de siste årene sammenlignet med våre handelspartnere
- Lønnsnivået i Norge er nå 34 pst. høyere enn hos handelspartnerne
- Samarbeid med partene i arbeidslivet om et moderat lønnsoppgjør
- Regjeringen har bidratt gjennom et stramt budsjett og skattelettelser

**Timelønnskostnader i industrien.
Lønnsvekst fra året før i %**

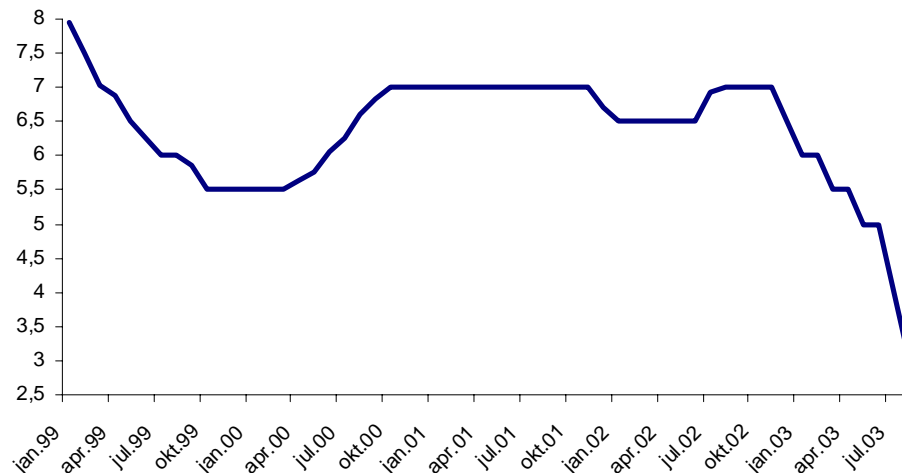
Kilde: SSB og FIN

Et lavere rentenivå bedrer konkurranseevnen og bidrar til vekst

- Siden budsjettet for 2003 ble lagt frem i oktober i fjor har Norges Bank satt ned renten med 4 prosentpoeng.
- 1 prosentpoeng tilsvarer om lag 15 milliarder kr. lavere renteutgifter for norske bedrifter og husholdninger.
- Norske kroner har redusert sin verdi i forhold til euro, og 1 euro = 8,30 kr

Utviklingen i Norges Banks styringsrente (foliorenten)

Kilde: Norges Bank

Tilgang på arbeidskraft

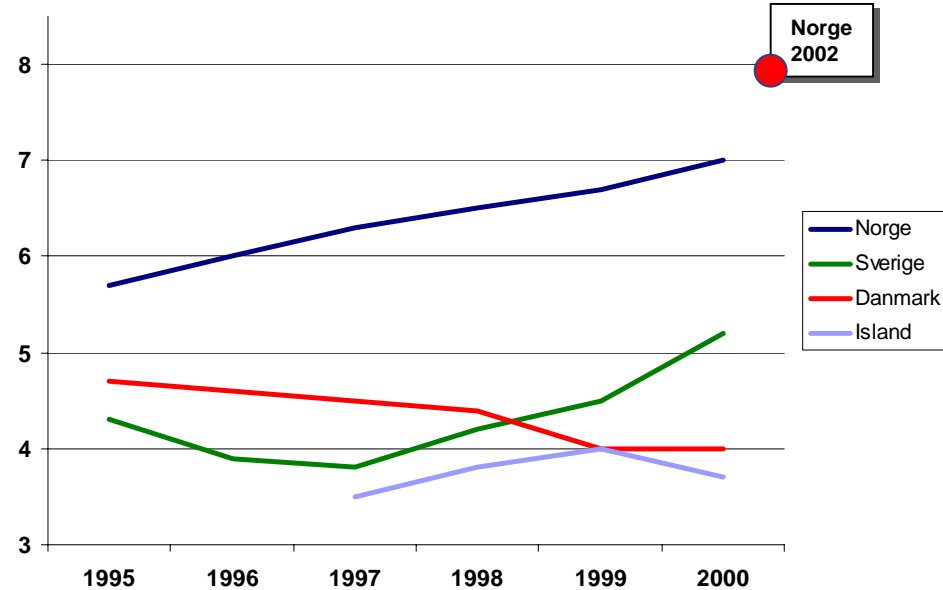
- Begrensede arbeidskraftressurser
- Høyt og voksende sykefravær
- Et betydelig antall trygdede

Regjeringen ønsker derfor:

- Økt tilgang på arbeidskraft
- Legge til rette for at flere velger å arbeide
- Gjennomføre avtalen om inkluderende arbeidsliv

Sykefravær i Norden

Prosent av ordinær arbeidstid

Kilde: NHO

Lavere skatter og avgifter

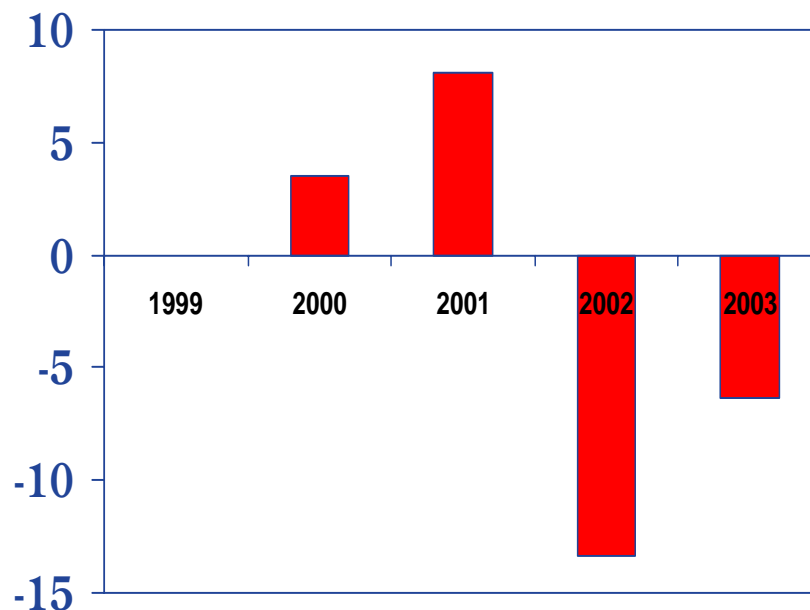
- Effekten av allerede vedtatte lettelser gjennom:

- fjerning av investeringsavgiften
- høyere avskrivningssatser
- avvikling av flyseteavgiften og
- fjerning av utbytteskatten

10 mrd. kroner i lettelser for 2003

- Størstedelen av til sammen ca. 19 mrd. kroner i skatte- og avgiftslettelser i 2002 og 2003 er rettet mot næringslivet
- El-avgiften foreslås fjernet

Vedtatte påløpte skatteendringer
(mrd. kroner løpende)

Kilde: Finansdepartementet

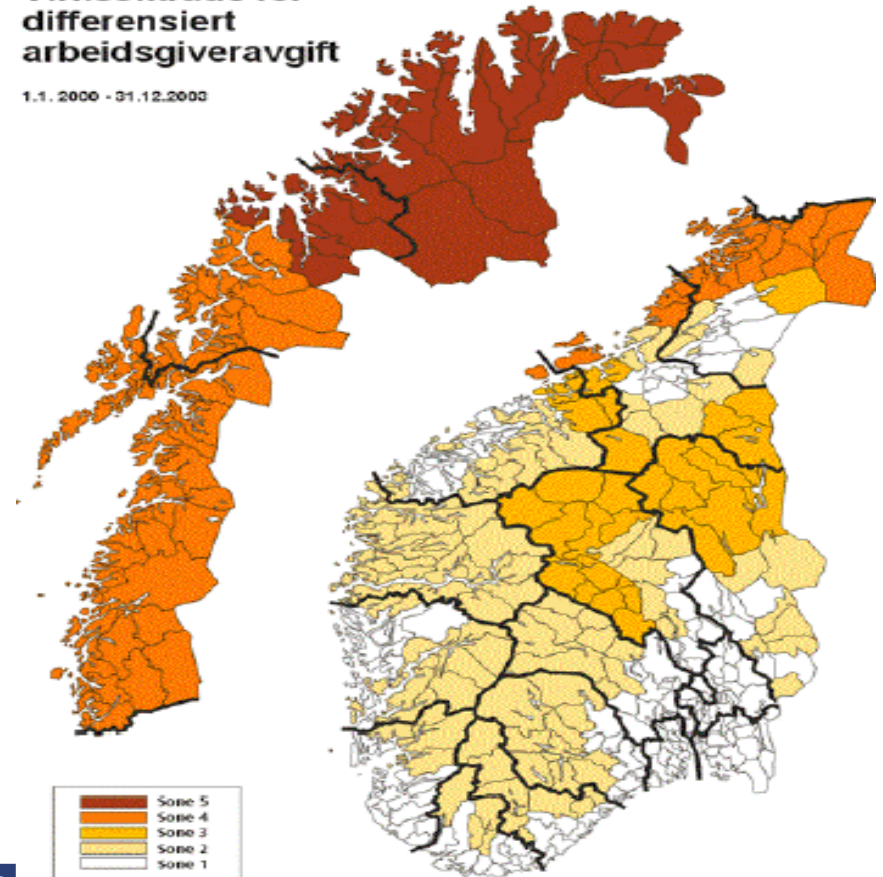

Differensiert arbeidsgiveravgift

- Dagens ordning er bare godkjent ut 2003
- Norge er i dialog med ESA
- Regjeringen vil kompensere med:
  - SMB-støtte
  - fjerning av el-avgift for bedriftene
  - Transportstøtte
- Finmark og Nord-Troms beholder null arbeidsgiveravgift

Virkeområde for
differensiert
arbeidsgiveravgift

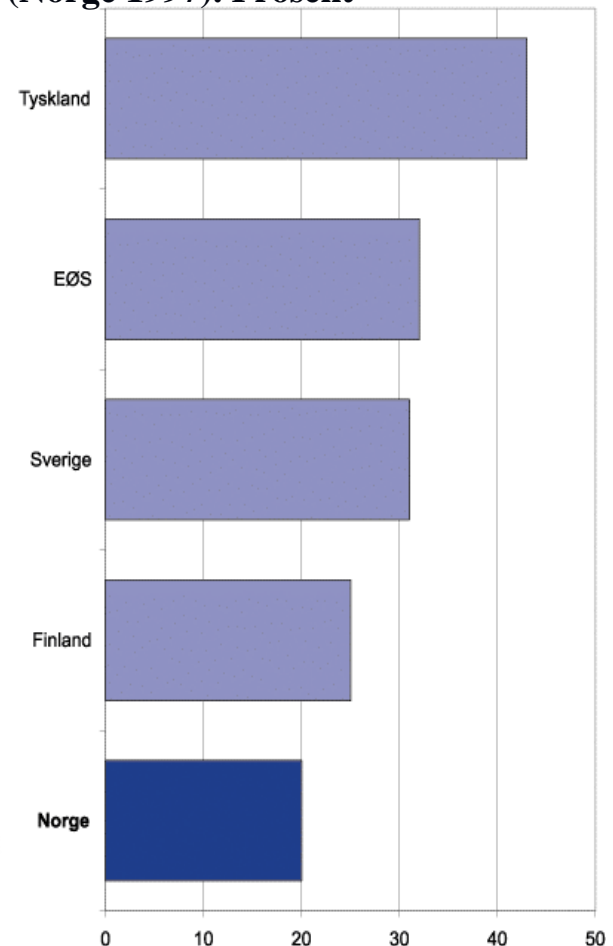
1.1.2000 - 31.12.2003

Behov for mer nyskaping

- Innovasjon er en drivkraft for verdiskaping.
- Ny kunnskap og ny teknologi fremmer innovasjon.
- Regjeringen øker satsingen på forskning og utdanning.

Andel nye eller endrede produkter i forhold til omsetningen i industrien i EØS-land 1996 (Norge 1997). Prosent

Nyskaping en kilde til verdiskaping.

Handlingsplan for økt nyskaping

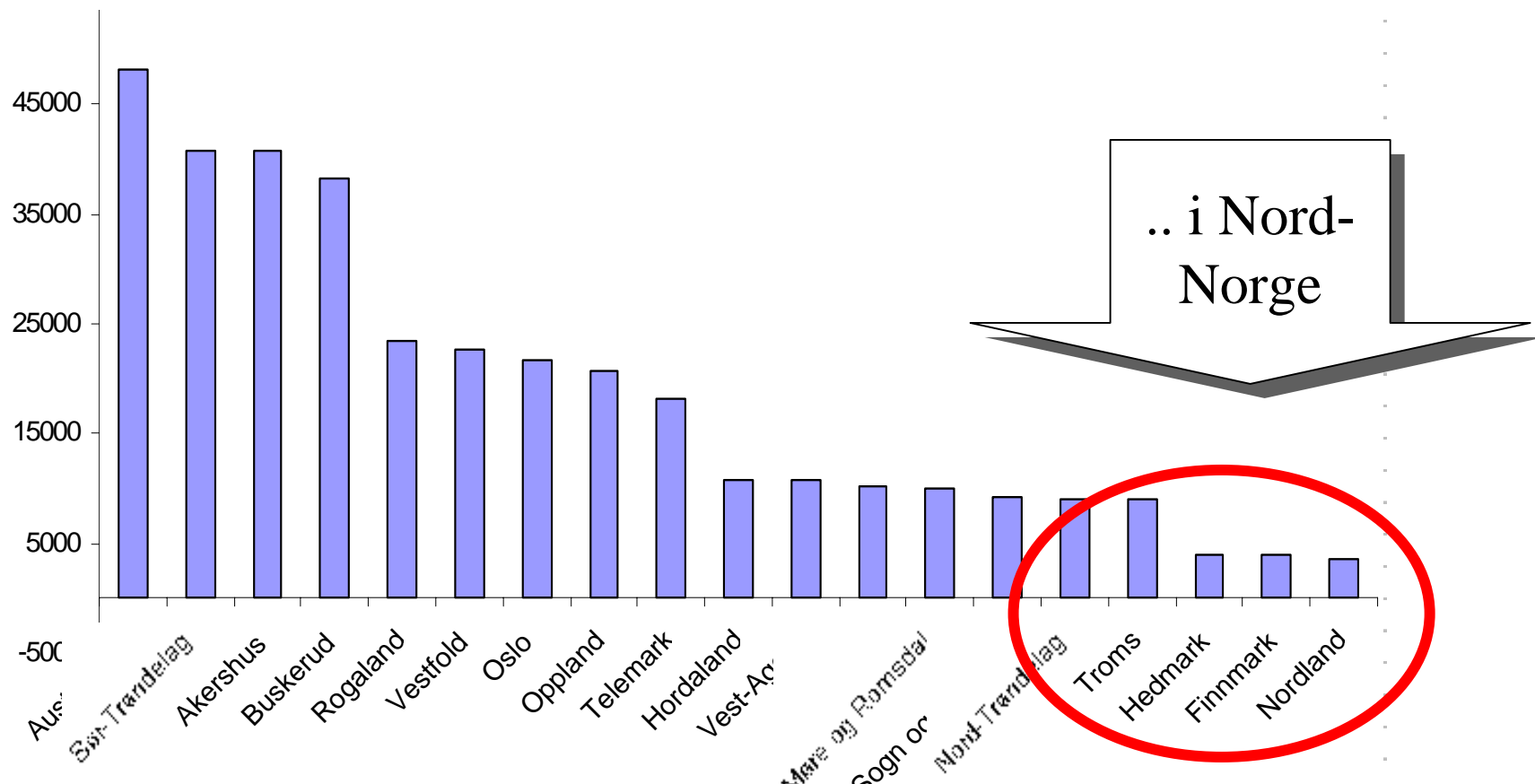
Fem hovedsatsinger:

1. Rammevilkår for næringslivet
2. Kunnskap og kompetanse
3. Forskning, utvikling og kommersialisering
4. Entreprenørskap, etableringer
5. Infrastruktur

Det forskes for lite i norske bedrifter, særlig

FoU-kostnader per sysselsatt

Satsing på forskning og bedre skole og utdanning

- Skattefradragssystemet for FoU-utgifter er utvidet til å omfatte alle bedrifter
- Økte bevilgninger til næringsrettet forskning
- Forskningsfondet økte med 3,8 mrd. kroner fra 2002 til 2003
- Kommersialisering av forskningsresultater
- Nasjonal strategi for realfagene

Virkemiddelapparatet

- Stortinget ga sin tilslutning til:
  - Økt innovasjon i næringslivet som hovedmål
  - SND, Norges Eksportråd, Statens veiledningskontor og Norges Turistråd slås sammen
  - Virkemidlene skal benyttes i henhold til ulike regionale utfordringer og behov
- Det opprettes fem nye såkornfond
  - Fire er regionale
  - Ett er landsdekkende

Norges
Turistråd

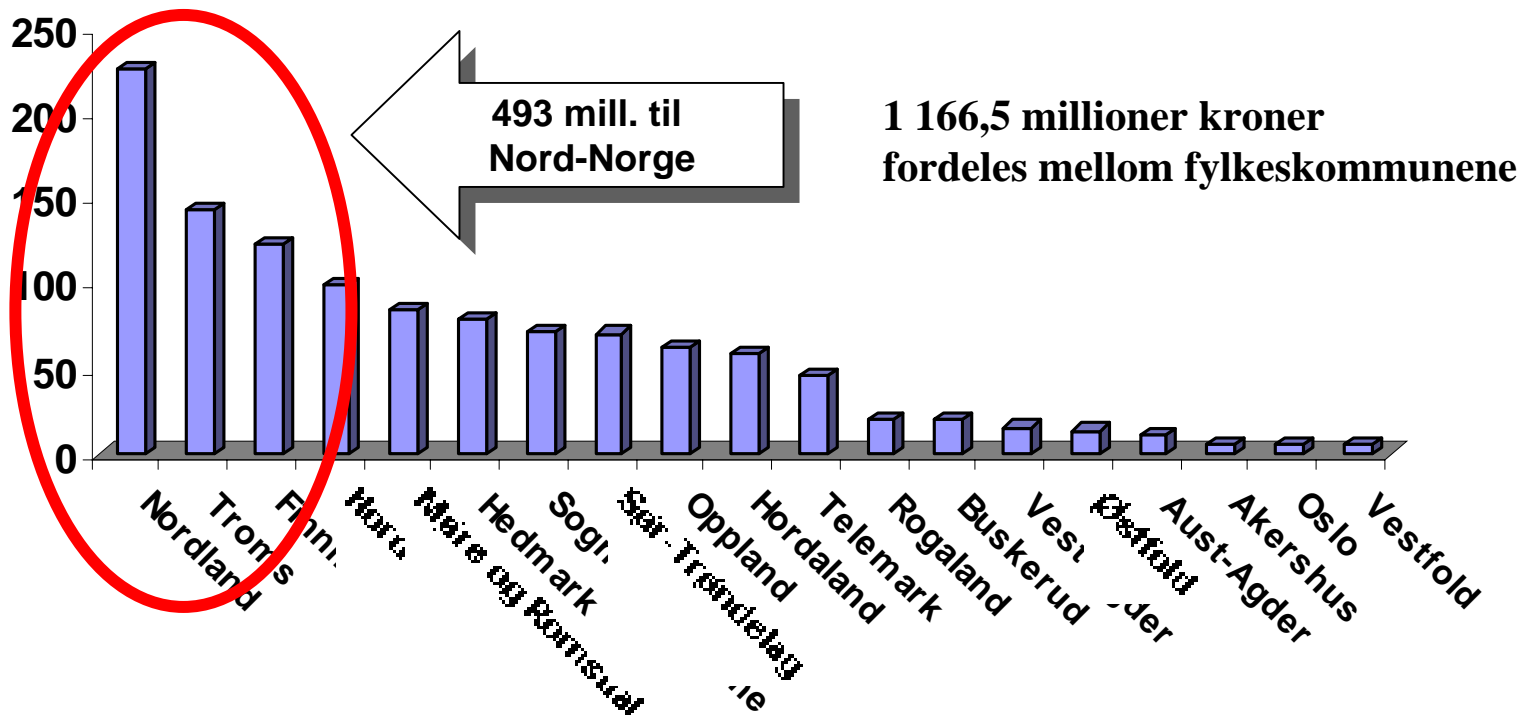

Statens Veiledningskontor for Oppfinnere

Regional næringsutvikling

- Fylkeskommunen som regional utviklingsaktør
- Regionalt partnerskap – næringslivets rolle

Enklere regelverk

– mer igjen for pengene

- Handlingsplan for forenkling
- Egen konsekvensutredningsenhet for nye lover og regler
- Enklere regelverk
- Mer konkurranse- klagenemd for offentlige anskaffelser

Thomas Alva Edison: "There are no rules here, we are trying to achieve something."

Norsk verdiskaping er avhengig av handel

- Internasjonal markedsadgang er sentralt for konkurranseutsatte bedrifter
- Frihandel er også viktig for konkurransen og omstillingsevnen nasjonalt
- Enkelte sektorer er kunstig skjermet. Åpning av handelen vil frigjøre ressurser til mer lønnsomme næringer
- Norge er aktiv i EØS, WTO og EFTA

Norge er mulighetenes land

Regjeringens politikk for konkurranseevne og nyskaping

1. En ansvarlig økonomisk politikk
2. Arbeidskraften – vår viktigste ressurs
3. Lavere skatter og avgifter
4. En helhetlig innovasjonspolitik
5. Kunnskapsutvikling gjennom satsing på forskning og utdanning
6. Forenkling og mer igjen for pengene

